

EGUNKARI BAT EUSKARAZ?

Han eta hemen zurrumuruak entzun ditugu. Behin eta berriz entzun ere. Euskal egunkari bat ateratzeko omen da. Laster barru periodiko bat izango omen dugu euskaraz. Euskal periodiko bat. Nork ez daki oso urri gabiltzala hortan? "Gaceta del Norte", "La Voz de España", "Sud-Ouest", "El Pensamiento Navarro", eta gainerakoek, "Norte" edo "Vasco" izena gorabehera, ez dute ez euskal kutsurik, ez euskal izanik ere.

Premiazko dugu euskal egunkari bat. Euskaraz izango dena. Euskal arazoari helduko diona.

Egunkariaren eginkizuna

Ba dirudi, gaurko prentsaren eboluzioa ikusita, prentsa handia kontzentratzera doala: beraz, tituluak guttzera eta tiradak gehiagotzera. Horrela, nazio mailan, egunkari bat edo besterekin beharkizunak betirik leudeke. Izan ere, berriak zabaltzeko eta komentatzeko, hor daude telebista eta irratia.

Zein litzateke, orduan, egunkariaren eginkizuna? Egunkari baten betekizuna, edozein berri beraren txutuinguruan jartzea eta dagokion garrantzia ematea da, nire ustez. Irakurle askorentzat denean, edo eta nazio oso baten problematika edo mundu osoarena tratatzen denean, egunkari askorentzat ez dago lekurik. Banaka batzuk bete lezakete beharkizun hori, hain zabalak eta hedatuak izanez, nahiko aseztiko izan behar baitute derrigorrez.*

Egunkariaren etorkizuna ez doa hortik. Tipiagoa behar du izan egunkariak: leku bati edo problematika bati edo jende multzo bati hurbilagotik lotua. Horregatik, Frantzian esate baterako, *Le Monde* arratsaldeko egunkaria salbu, prentsa osoa ikaragarritzko krisian dagoelarik, eskualdeetako egunkariaren abonatuak eta hartzaileak gora eta gora doaz. Ez telebistan, ez irrastian, ez nazio mailako egunkarietan erabiltzen ez diren lekuan lekuko problemak tratatzen dituztelako, jendeak arretaz irakurri ohi ditu.

Euskal egunkari bat?

Euskal egunkari bat, beraz? Gerla ondoko erritmorik biziena zazpi egunetakoa izan dugu, asterokoeekin. Orain egunerokoarekin jauzi ikaragarria egiten dugu, aste betekoa. Egunerokoa izango da aurrerantzean gure erritmoa.

Baina, pozaren pozez triunfalismo antzu batetara jo aurretik, utz diezagu irakurleak, eguneroko posible horren inguruan, zenbait galdera egiten.

Egia esan, deus guti dakigu, atera litekeen egunkari horri buruz. Berri zehatzik ez dugu izan. Baina ba dirudi baietz, hori aurrera doala. Ba dakigu, egitamu edo projektua hezurramitzen ari dela. Baina ez dugu ezagutzen diru jartzailerik, periodiko antolatzaileak, kazetaririk.

Egunkari batek diru asko behar du. Nork jartzen du dirua? Uste dugunez, euskal periodiko bat ez da dirubiderik izango. Irentsi egingo du dirua horrek, eta gogotik irentsi ere, euskal kulturaren kondizio eskasak eta larriak irauten duen arteino. Dirua jarri baino zer gutiago egin dezake euskal burgesia kontzientziatu batek? Euskal burges tipien artean, bat baino gehiago ikusi dugu, holako asmoekin prest legokeena. Guk diru jartzaileak ezagutu nahi baditugu, zein joeratako prentsa izan litekeen ezagutzeko da.

Diruarena da, beharbada, euskal egunkari batek izan ditzakeen problema handietarik tipiena.

Sosa jarriko duten diru emaile horien izenak baino gehiago, askoz gehiago, interesatzen zaigu projektu horren eramaileak eta antolatzaileak ezagutzera, eta horiekin elkarrizketan sartzera. Euskal mundu hau horren handia ere ez delarik, gizon horik nortzu izango diren asmatzeko, ez dugu Uri Geller jaunaren beharrik; baina, tira, jakin ez dakigu ezer.

Azken galderak

Zer nahi nukeen haiengandik jakin? Gauza asko. Horien artean, esaterako, zein euskaratan izango den. Ez ahal dute ahantziko, ez probintzia bat, ez lau, baizik eta zazpi probintzia garena! Eta zazpi probintziek Euskal Herria osatzen dutela! Eta zazpi probintzietakook elkar ulertzeko, ba dagoela guztiok lagundu eta bultzatu behar genukeen euskara bat, Euskal Akademiak proposatua: *Euskara Batua!* Logika hutsa. Ez dea hola, irakurle?

Eman dezagun, dirua mahai gainean dagoela. Antolatzaile taldea ere osaturik dagoela. Eta kazetariak?

Non daude euskal kazetariak, euskal periodistak, profesionalki hor lan egin dezaketena, hortarako eta hortik biziko direnak?

Kazetariak non dauden galdetzean, ez noa ni tituludun kazetarien bila. Legezko baldintza bat izango da titulua. Ez da kazetaritza onaren nahitaezko baldintza. Unibertsitatea, eskola eta titulua baino gehiago dira sena, bokazioa eta lana. Demokrazia, demokrazi bideak eskainiz eta praktikatuaz lortzen den bezalaxe, periodista ona izatea ere praxiaren eta lanaren poderioz erdiesten da. Sinesturik nago. Baina arazoarengakoa ez dago hortan.

Kazetaritza gazte, bizi, interesgarri, moderno eta jator bat egin dezaketena non daude? Ba ote dago holakorik, orain arte plazara atera gabekorik? Bestalde, galdetzekoa da, nola egin litekeen periodismo interesanterik, ezarri dizkiguten lege hauekin. Beharbada, egun hobeen zain dago hori ere, laster etorriko direlakoan.

Egiazko egunerokoa izango den egunkari bat nahi dugu. Ez egunkari itxurazko egutegi bat.

Joan ALTZIBAR